

Aan de informateur, de weledelzeergeleerde heer dr. G. Zalm
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Doorn, 24 augustus 2017

Betreft: aandacht voor investeringsklimaat

Geachte heer Zalm,

Als leden van de NCD (Nederlandse vereniging van Commissarissen en Directeuren) worden we dagelijks geconfronteerd met de realiteit van ondernemerschap. Waarbij we helaas moeten constateren dat ondernemerschap een extra impuls moet krijgen om een 'zonnige' toekomst van Nederland zeker te stellen.

Als je afgaat op de vele kritiek die we in Nederland gewend zijn te leveren op alles en iedereen, zou je bijna vergeten dat we steeds in staat zijn (gebleken) de belangrijkste wereldwijde Top 10 lijstjes te halen. Op één belangrijk lijstje na, dat van écht ondernemerschap. Het onderzoek van de Wereldbank (<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/netherlands>) geeft aan waar de schoen wringt: regelzucht en het ontbreken van lefkapitaal. Dat, terwijl we alles in huis hebben om succes makkelijker te maken als je met een bedrijf wilt beginnen, van kennis tot infrastructuur.

Dat ondernemerschap ook in ons eigen land geen bewonderenswaardige positie heeft, mag blijken uit de effecten van het failliet gaan van een onderneming. Wat direct effect heeft op de ondernemer zelf: maatschappelijke schande, het volkomen ontbreken van een vangnet en een garantie voor het moeizaam verkrijgen van welke vorm van (verder) krediet dan ook.

Écht ondernemerschap is onder deze voorwaarden bewonderenswaardig. Ondernemerschap waarbij wordt gewerkt met eigen geld en de risico's voor eigen rekening doorslaggevend zijn. We zeggen 'ondernemerschap' te bevorderen, maar hebben echter de bijbehorende maatschappelijke en politieke mentaliteit onvoldoende. De Koopman en de Dominee verfoeien de Ondernemer. Startup's bewieroken terwijl 'mislukken' de zwaarst denkbare straf is. Terwijl dat bij het overgrote deel van de startup's al bij voorbaat vast staat. Ondernemen staat immers synoniem aan vallen en opstaan, leren en weer doorgaan.

Nederland zal in de komende jaren, meer dan ooit het geval was, afhankelijk zijn van DGA's (Directeur Groot Aandeelhouder) die hun nek durven uitsteken en bereid zijn alle risico's te lopen die er zijn. En dat zijn er talloze. Tijd dus om in de komende kabinetsperiode speciale aandacht te besteden aan het ondersteunen en mogelijk maken van écht ondernemerschap. Ondernemerschap dat nieuwe, maatschappelijk relevante, businessmodellen mogelijk maakt, banen creëert en Nederland op de economische en sociale kaart houdt. Want we kunnen er lang omheen draaien, maar grotere, rendementgedreven, bedrijven zijn niet de motoren van de (technologische en digitale)

veranderingen die nu (moeten) plaats vinden, noch de motoren voor de verlangde maatschappelijk relevante (extra) werkgelegenheid.

Als NCD tellen we een groot aantal DGA's onder onze leden. Daar zijn we trots op, net zoals Nederland trots zou moeten zijn op authentiek ondernemerschap. Ondernemerschap dat alle steun vraagt om te blijven bloeien. Om die reden vragen we u als informateur en uw gesprekspartners voor het vormen van een nieuw kabinet aandacht voor:

- het bundelen van kennis en kunde voor het starten, groeien en verkopen van ondernemingen vanuit het perspectief van de (zakelijke en persoonlijke levensloop van de) DGA. De NCD zal hierin de komende tijd zelf het initiatief nemen en rekent daarbij op enthousiaste steun vanuit het Kabinet;

- het aanmerkelijk verminderen van de regelzucht voor ondernemingen, met een nadruk op de positie van de DGA. Dat geldt bijvoorbeeld voor de korte termijn 'geldzucht' van de fiscus als het gaat om het verplichte ondernemersloon voor de DGA. Een DGA moet net als werknemers vrij zijn in het zichzelf toekennen van een beloning;

- bij het onverhoopt failliet gaan van een onderneming dient de DGA dezelfde vangnet mogelijkheden te hebben als dat met een werknemer het geval is;

- welhaast grootste opgave waarbij hulp nodig is vanuit het Kabinet is het gaan zien van een mislukking van een onderneming als een 'normale factor'. Geen enkele DGA is uit op een mislukte onderneming en zal er alles aan doen om het te voorkomen. Als dat dan onverhoopt het geval is zijn de opgedane lessen een prima uitgangspunt voor een volgende ondernemingspoging. De praktijk leert dat ondernemers die hun les hebben geleerd een grotere kans op succes maken dan de gemiddelde starter. Deze mentaliteitsverandering, waarbij LEF wordt beloond in plaats van afgestraft, dient vooral bij de politiek, het publiek en kredietverleners plaats te vinden.

- het mag duidelijk zijn dat steun verlenen aan 'Business Angel potjes' veel minder relevant is dan het kunnen vermijden van de meest belangrijke faalfactoren bij starters: onvoldoende waardecreatie, een fout businessmodel en een tekort aan leiderschap/managementervaring. Ook in dat verband is de rol, en de ondersteuning daarbij, van de DGA essentieel. Als NCD hebben we mede om die reden voor (potentiele) groeibedrijven het 'Kitchen Cabinet' geïntroduceerd. Een vorm van toezicht die kennis, kunde en netwerk toevoegt aan bedrijven in een fase waarin die de meeste meerwaarde oplevert voor dat bedrijf. Hiermee wordt de ervaring van NCD-leden gedeeld met beginnende collega's.

- ondanks dat geld niet de belangrijkste factor voor succes is, is en blijft de beschikbaarheid van LEFkapitaal een belangrijke voorwaarde om dat succes bereikbaar te maken. Bedrijven waar de DGA alle voorwaarden voor succes heeft vervuld zou niet het slachtoffer moeten zijn van een falende kapitaalmarkt, waar alleen bewezen financieel succes de leidende factor is. Om dat LEF te bevorderen ligt het voor de hand om vormen van match-financiering en/of garantiestellingen vanuit de overheid (wederom) te bevorderen.

- wat ons betreft zou Nederland voorop moeten lopen bij het 'belonen' van die DGA's die bedrijven zijn gestart met een sociaal maatschappelijke impact. Het is juist daar waar, wat ons betreft, bewust en positief ondernemerschap duurzame bedrijfsresultaten gaat opleveren. Nederland heeft behoefte aan positieve ondernemersvoorbeelden om anderen te inspireren die richting ook te kiezen, dan wel potentiele starters te motiveren een degelijke keuze ook te overwegen.

Als NCD willen we pleiten voor een 'Taskforce DGA', die het mogelijk moet maken niet alleen de grootste lessen zichtbaar te maken, maar ook het pad te effenen voor een politieke en maatschappelijke omslag waar het gaat om bewust en positief ondernemerschap in Nederland. Een ondernemerschap dat synoniem moet zijn met TROTS en de toekomst van Nederland op alle wereldwijde Top 10 lijstjes moet veilig stellen. De DGA Groep binnen de NCD is bereid daarbij het voortouw te nemen.

Wij wensen u veel succes met de lopende besprekingen en vertrouwen op uw bereidheid om daarbij aan onze bijdrage speciale aandacht te schenken, waarvoor wij u bij voorbaat danken.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Mede namens Ron Steenkuijl
voorzitter NCD

Paul Brussaard
voorzitter DGA groep NCD

Gerard van Vliet
directeur NCD